

Atodiad 1 - Datganiad

Llywodraethu Blynyddol 2024 i 2025

Mae'r ddogfen hon yn cyflwyno ein Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y cyfnod 2024 i 2025, gan amlygu ein hymrwymiad i dryloywder, atebolrwydd, a threfniadau llywodraethu effeithiol.

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg. This document is available in English. Rydym yn hapus i gynnig y ddogfen mewn print bras, fersiwn sain a braille, a gofynnwn i chi gysylltu â'r Tîm Gwella a Datblygu Corfforaethol.

Conwy - Sir flaengar sy'n creu cyfleoedd

Conwy - a progressive County creating opportunity

Rydym eisiau clywed eich barn chi!

Rydym yn gwerthfawrogi amrywiaeth gyfoethog Conwy ac yn credu ei bod yn hanfodol clywed a chydabod llais pawb. Hoffem glywed gennych chi am yr hyn sy'n effeithio arnoch chi. A yw ein nodau hirdymor yn addas ar gyfer eich cymuned chi, ac a ydym ni'n gwneud y pethau iawn? I gael rhagor o wybodaeth neu i rannu eich barn am unrhyw beth yn ein Cynllun Corfforaethol, cysylltwch â ni.

Dros e-bost: sgwrsysir@conwy.gov.uk

Dros y ffôn: 01492 57 4000

Rydym yn croesawu galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. We welcome telephone calls in English and Welsh.

Gall cwsmeriaid Gwasanaeth BT Relay sydd â nam ar eu clyw neu eu lleferydd gysylltu ag unrhyw un o wasanaethau'r Cyngor drwy ddeialu **18001** cyn y rhif y maent ei angen.

Drwy iaith Arwyddion: Gall defnyddwyr iaith Arwyddion Prydain gysylltu â ni'n defnyddio dehonglydd iaith Arwyddion drwy'r Gwasanaeth InterpretersLive! sy'n cael ei gynnig gan Sign Solutions – ewch i www.conwy.gov.uk/signing

Drwy'r post: Gwasanaeth Pobl a Pherfformiad

Tîm Perfformiad a Gwellu

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Blwch Post 1

Bae Colwyn

LL29 0GG

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg a'r Saesneg. Ni fydd unrhyw oedi wrth ymateb i ohebiaeth a geir yn y naill iaith na'r llall.

Pobl Ifanc

Pobl ifanc yw ein dyfodol ac fe hoffem glywed eich barn chi. Mae'r gwasanaethau sy'n gweithio gyda phobl ifanc eisiau gwrandao a rhoi cyfle i chi leisio'ch barn. Mae Cyngor Ieuenctid Conwy yn rhoi llais a dewis i chi yn y penderfyniadau sy'n effeithio arnoch chi.

Os hoffech chi gymryd rhan, ewch i [dudalen Facebook y Cyngor Ieuenctid](#) neu i [wefan y Gwasanaeth Ieuenctid](#), neu cysylltwch â ni:

Dros e-bost: gwasanaethieuenctid@conwy.gov.uk

Dros y ffôn: 01492 575100

Rydym yn croesawu galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. We welcome telephone calls in English and Welsh. Gall cwsmeriaid Gwasanaeth BT Relay sydd â nam ar eu clyw neu eu lleferydd gysylltu ag unrhyw un o wasanaethau'r Cyngor drwy ddeialu **18001** cyn y rhif y maent ei angen.

Drwy Facebook, X (Twitter) ac Instagram: @GIconwyYS

I gael y wybodaeth ddiweddaraf:

Hoffwch ni ar [Facebook](#)

Ewch i'n [gwefan](#) i gael gwybodaeth am y Cynllun Corfforaethol

Ewch i'n tudalen we ['Dweud eich dweud'](#)

Ewch i greu cyfrif ar [Fy Nghonwy](#) er mwyn cael y wybodaeth ddiweddaraf sydd fwyaf perthnasol i chi, yn ogystal â llunio a rheoli eich ceisiadau gwasanaeth ar-lein.

Cynnwys

1. Cyflwyniad	5
2. Beth yw Llywodraethu?	6
3. Trefniadau Llywodraethu Corfforaethol	6
4. Ffynonellau Sicrwydd	7
5. Adolygiad o Effeithiolrwydd	12
6. Cwestiynau Llywodraethu Allweddol	17
7. Casgliad	30

1. Cyflwyniad

Fel Cyngor, rydym yn gyfrifol am sicrhau bod ein busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a'i gyfrif yn briodol. O dan y Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, mae disgwyl i ni arfer ein swyddogaethau'n economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol. Wrth dderbyn y cyfrifoldeb hwn rydym yn gyfrifol am roi trefniadau priodol ar waith i lywodraethu ein busnes, i hwyluso'r gwaith o arfer ein swyddogaethau yn effeithiol, sy'n cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg.

Mae'r drefn perfformiad a llywodraethu newydd a nodir o dan y Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (sy'n diddymu Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009) yn gofyn i gynghorau gynnal Hunanasesiad Perfformiad blynyddol ac ateb y cwestiynau:

- 1) A yw'r Cyngor yn arfer ei swyddogaethau'n effeithiol?
- 2) A yw'r Cyngor yn defnyddio'i adnoddau yn gynnil, yn effeithiol ac yn effeithlon?
- 3) A oes gan y Cyngor drefniadau llywodraethu effeithiol ar gyfer sicrhau'r uchod?

Mae ein trydydd hunanasesiad ar gyfer 2023-2024 wedi'i gymeradwyo a'i gyhoeddi ar wefan y Cyngor ac mae ar gael [yma](#). Mae ein Hunanasesiad ar gyfer 2024-2025 hefyd wedi cael ei lunio ochr yn ochr â'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn, gan ddwyn ein hamserlenni adrodd democrataidd ymlaen i'r haf yn hytrach na'r hydref er mwyn monitro perfformiad yn fwy amserol.

Mae'r trydydd cwestiwn 'A oes gan y Cyngor lywodraethu effeithiol?' yn cael ei ateb gan ein hasesiad yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn.

Mae gan y Cyngor **God Llywodraethu Corfforaethol Lleol** sy'n cyd-fynd ag egwyddorion Fframwaith CIPFA/SOLACE ar gyfer Darparu Trefniadau Llywodraethu Da Mewn Llywodraeth Leol; a **Fframwaith Llywodraethu** sy'n cynnwys y polisïau, gweithdrefnau, ymddygiadau a'r gwerthoedd sy'n rheoli ac yn llywodraethu'r Cyngor. Mae'r datganiad hwn yn werthusiad o gydymffurfiaeth â'r Cod Lleol ac os yw ein trefniadau llywodraethu yn cefnogi darpariaeth ein hamcanion. Mae'r Datganiad hwn hefyd yn bodloni gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, sy'n gofyn i gyrff perthnasol baratoi Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

2. Beth yw Llywodraethu?

Llywodraethu Corfforaethol yw'r system a ddefnyddir i gyfarwyddo a rheoli sefydliad. Bydd strwythur llywodraethu da yn cynnwys, fel isafswm:

- Safonau llywodraethu clir a fydd yn llywodraethu sefydliad.
- Rolau a chyfrifoldebau llywodraethu.
- Mecanwaith ar gyfer mesur perfformiad sefydliad yn erbyn ei safonau llywodraethu.

Er mwyn bod yn llwyddiannus, mae'n rhaid i sefydliad feddu ar sail gadarn o lywodraethu da a rheolaeth ariannol gadarn.

3. Trefniadau Llywodraethu Corfforaethol

Fel Cyngor, rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod arferion rheoli ac egwyddorion llywodraethu da yn cael eu mabwysiadu ym mhob gweithgaredd busnes er mwyn sicrhau ymddiriedaeth y cyhoedd.

3.1. Y Cod Llywodraethu Lleol

Mae'r Cod Llywodraethu Lleol yn darparu datganiad cyhoeddus sy'n nodi'r ffordd y mae'r Cyngor yn bodloni ac yn cydymffurfio ag egwyddorion Llywodraethu CIPFA.

3.2. Y Fframwaith Llywodraethu

Mae'r Cod Lleol wedi'i danategu gan Fframwaith Llywodraethu sy'n cynnwys y polisiau, gweithdrefnau, ymddygiadau a'r gwerthoedd sy'n rheoli ac yn llywodraethu'r Cyngor.

3.3. Y Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn darparu sicrwydd o ran ein trefniadau Llywodraethu, ynghyd â nodi meysydd i ganolbwyntio arnynt a'u gwella yn y dyfodol. Pwrpas y Datganiad Llywodraethu Blynyddol yw i adrodd yn gyhoeddus ar y graddau rydym yn cydymffurfio â'n cod llywodraethu lleol. Mae'n nodi'r meysydd hynny sydd angen eu gwella yn ôl yr hunanasesiad.

3.4. Cynllun Gweithredu Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Rydym yn parhau i adolygu'r meysydd i'w gwella ac maent yn cael eu monitro drwy'r Cynllun Gweithredu Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

4. Ffynonellau Sicrwydd

Maes Sicrwydd	Mecanwaith Sicrwydd	Allbwn Sicrwydd
Darparu nodau ac amcanion strategol.	Mae yna nifer o ddogfennau strategol a chynlluniau gwasanaeth, e.e. Y Cynllun Corfforaethol; Conwy Gynhwysol (Cynllun Cydraddoldeb Strategol); Ein Llais Cymraeg, ac ati.	Adroddiadau ar Hunanasesiad o Berfformiad (bob chwe mis). Adroddiad Blynyddol Conwy Gynhwysol (Cynllun Cydraddoldeb Strategol). Adroddiad Blynyddol Strategaeth y Gymraeg.
Darparu gwasanaethau yn economaidd, yn effeithlon ac effeithiol.	Proses Hunanasesu. Adolygiadau Perfformiad Gwasanaeth. Rhaglen Waith Ymgysylltu. Polisi a Gweithdrefnau Cwyno. Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Asesiad Panel Perfformiad (unwaith bob gweinyddiaeth).	Adroddiadau ar Hunanasesiad o Berfformiad (bob chwe mis). Dogfennau ac allbynnau'r Adolygiad Perfformiad Gwasanaeth. Allbynnau arolwg. Adrodd am gwynion / canmoliaethau. Adroddiadau rheoleiddio allanol. Argymhellion y pwyllgor. Adroddiad Asesiad Panel Perfformiad (unwaith bob gweinyddiaeth).
Rheoli risgiau a phroblemau.	Fframwaith Rheoli Risg a Phroblemau. Adolygiadau Perfformiad Gwasanaeth. Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	Cofrestr risgiau a phroblemau corfforaethol a gwasanaeth. Dogfennau ac allbynnau'r Adolygiad Perfformiad Gwasanaeth. Adroddiadau rheoleiddio allanol. Argymhellion y pwyllgor.

Cynllunio a pherfformiad ariannol.	Fframwaith Cynllunio Busnes. Strategaeth Ariannol Tymor Canolig. Rheoliadau a gweithdrefnau ariannol. Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	Adroddiadau gosod cyllideb. Adroddiadau monitro perfformiad ariannol. Datganiad Cyfrifon Blynnyddol. Adroddiadau rheoleiddio allanol. Argymhellion y pwyllgor.
Effeithiolrwydd rheolaethau mewnol.	Cyfansoddiad (yn cynnwys swyddogion statudol, cynllun dirprwyo, rheolaeth ariannol a rheolau caffael). Y Cyngor, Cabinet, pwyllgorau, byrddau, a phaneli. Tîm Arwain Strategol ac Uwch Dîm Rheoli. Archwilio Mewnol. Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Ymgysylltu â staff a Sgwrs Conwy.	Adolygiadau rheolaidd o'r Cyfansoddiad. Dogfennau cyfarfodydd (mae'r rhain yn cael eu cyhoeddi ar modern.gov). Adroddiadau archwilio mewnol. Adroddiadau rheoleiddio allanol. Argymhellion y pwyllgor. Cofnodion ymgysylltu â staff a Sgwrs Conwy.
Ymgysylltu â'r gymuned ac atebolrwydd cyhoeddus.	Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd. Rhaglen Waith Ymgysylltu. Polisi a Gweithdrefnau Cwyno. Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	Adborth a dderbyniwyd drwy ymgynghori ac ymgysylltu. Gwersi a ddysgwyd. Adrodd am gwynion / canmoliaethau. Adroddiadau Ombwdsmon. Adroddiadau rheoleiddio allanol. Argymhellion y pwyllgor.
Rheoli prosiectau a darpariaeth prosiectau.	Fframwaith Rheoli Prosiectau a Rhaglenni. Strwythurau monitro, e.e. Uwch Dîm Arwain, Uwch Dîm Rheoli, Y Cabinet,	Adroddiadau ar Hunanasesiad o Berfformiad (bob chwe mis).

	byrddau, timau prosiect ac ati. Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	Canlyniadau'r cynllun gwireddu buddion. Adroddiad ar y gwersi a ddysgwyd. Adroddiadau rheoleiddio allanol. Argymhellion y pwyllgor.
Prosesau caffael	Rheolau'r Weithdrefn Gontractau. Rheoliadau Ariannol. Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	Achosion Busnes. Cofrestr Contractau Adroddiadau rheoleiddio allanol. Adroddiad Caffael a Chomisiynu Blynnyddol. Argymhellion y pwyllgor.
Rolau a chyfrifoldebau Aelodau a Swyddogion.	Y Cyfansoddiad (yn cynnwys rolau a chyfrifoldebau, cynllun dirprwy, ac ati). Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	Adolygiadau rheolaidd o'r Cyfansoddiad. Adroddiadau rheoleiddio allanol. Argymhellion y pwyllgor.
Safonau ymddygiad.	Polisiâu a Gweithdrefnau AD. Cod Ymddygiad a Phrotocol Aelodau / Swyddogion. Y Prif Weithredwr a'r Swyddog Monitro. Pwyllgor Safonau. Arweinwyr Grwpiau. Sgwrs Conwy. Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	Adrodd am gwynion / canmoliaethau. Adroddiad Blynnyddol y Pwyllgor Safonau. Cofnodion Sgwrs Conwy. Adroddiadau rheoleiddio allanol. Argymhellion y pwyllgor.
Hyfforddiant a Datblygu Aelodau a Swyddogion.	Cynllun yr Academi Ddysgu (Strategaeth Dysgu a Datblygu). Cynllun Datblygu Aelodau.	Cofnodion hyfforddiant / monitro'r Academi Ddysgu. Cofnodion hyfforddiant / monitro Datblygu Aelodau.

	Ymgysylltu â staff a Sgwrs Conwy. Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	Adroddiadau blynyddol gan gynghorwyr. Cofnodion ymgysylltu â staff a Sgwrs Conwy. Adroddiadau rheoleiddio allanol. Argymhellion y pwyllgor.
Cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, polisiau a gweithdrefnau mewnol.	Fframwaith Polisi. Strategaeth Rheoli Gwybodaeth. Strategaeth Ddigidol. Strategaeth Seibrgadernid. Safonau'r Gymraeg. Ein Llais Cymraeg. Polisi Iechyd a Diogelwch. Archwilio Mewnol. Rhannu Pryderon a threfniadau eraill i atal twyll. Her gan Reoleiddwyr Allanol. Her gan y Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	Adroddiad Blynyddol yr Uwch Swyddog Risg Gwybodaeth Adroddiad Blynyddol ar y Gymraeg. Adroddiad Blynyddol Iechyd a Diogelwch. Archwilio Mewnol. Cofnodion o ymchwiliadau. Adroddiadau rheoleiddio allanol. Argymhellion y pwyllgor.

4.1. Sicrwydd a Ddarparwyd gan Archwilio Mewnol ac Allanol

Ym Marn Archwilio 2024-2025 dywedodd Pennaeth Archwilio Mewnol fod ein hamgylchedd rheoli mewnol a systemau rheoli mewnol yn darparu sicrwydd boddhaol dros brosesau busnes allweddol a systemau ariannol i reoli cyflawniad amcanion y sefydliad. Mae cynllun archwilio yn seiliedig ar risg trwy ein map sicrwydd wedi'i ddefnyddio i wneud yn siŵr bod sicrwydd digonol ar gael i gefnogi'r farn flynyddol. Mae arferion gwaith wedi parhau i newid er mwyn gwella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd archwiliadau mewnol, gyda chanolbwynt cynyddol ar feysydd risg wedi'u nodi o fewn y map sicrwydd, a symud i ffwrdd o brosesau archwilio cylchol. Mae'r Cynllun Archwilio Mewnol yn parhau i ddarparu'r hyblygrwydd gofynnol, ac ar y cyd â gwaith archwilio mewnol uniongyrchol, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol hefyd wedi tynnu ar ffynonellau sicrwydd ychwanegol, a grynhoir fel a ganlyn:

- Canlyniadau'r holl archwiliadau yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2025.

- Canlyniadau'r camau dilynol a gymerwyd mewn perthynas ag archwiliadau a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn flaenorol.
- A oes unrhyw argymhellion sylweddol neu gritigol heb eu derbyn gan y rheolwyr a'r risgiau cysylltiedig.
- Effaith unrhyw newid i amcanion neu weithgareddau'r sefydliad.
- Mae gan y gwasanaeth fap sicrwydd cynhwysfawr i sicrhau bod y meysydd hynny â'r flaenoriaeth fwyaf yn derbyn sylw, bod bylchau sicrwydd yn cael eu llenwi ac nad oes unrhyw faes o 'or-sicrwydd'.
- Y gwaith a wneir gan Archwilio Cymru a rheoleiddwyr allanol eraill.
- Materion yn codi o adroddiadau blaenorol i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.
- Gwaith y Grŵp Gwella ac Archwilio i fonitro risgiau a materion corfforaethol i sicrhau bod holl risgiau critigol a mawr a materion corfforaethol wedi'u nodi drwy'r Awdurdod.
- Derbyn sicrwydd bod llif cyllido allanol wedi cael ei reoli'n dda a bod llywodraethu ac atebolrwydd priodol ar gyfer y defnydd o arian cyhoeddus mewn lle.
- Cyfarfodydd â Chyfarwyddwyr Strategol a Phenaethiaid Gwasanaeth i nodi meysydd newydd neu bosibl o risg, datblygiadau o fewn eu meysydd cyfrifoldeb, ac effaith deddfwriaeth newydd.

Cyflwynwyd yr Adroddiad Archwilio Mewnol Blynnyddol ar gyfer 2024 - 2025 i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis Mai 2025. Casgliad yr adroddiad oedd bod gennym brosesau rheoli mewnol, rheoli risg a llywodraethu corfforaethol boddhaol i reoli'r gwaith o gyflawni ein hamcanion ar gyfer y 12 mis hyd at 31 Mawrth 2025. Cafodd 86% o'r archwiliadau cynlluniedig a gafodd eu cwblhau yn ystod y flwyddyn eu hasesu fel eu bod yn darparu lefelau cadarnhaol o sicrwydd. Cafodd 4 o'r archwiliadau cynlluniedig a gynhaliwyd eu hasesu fel eu bod yn darparu lefel gyfyngedig o sicrwydd – roedd y rhain yn ymwneud â: Gwasanaethau Fflyd (Rheoli Stoc a Thanwydd); Cartrefi Conwy - Llety Dros Dro; Tai Amlfeddiannaeth; a Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl. Cynhaliwyd yr archwiliad dilynol ar y Gwasanaethau Fflyd (Rheoli Stoc a Thanwydd) ym mis Ebrill 2025, a diwygiwyd barn archwilio i Sicrwydd Boddhaol. Bydd y 3 archwiliad dilynol arall yn cael eu cynnal yn ystod 2025 - 2026 i sicrhau bod yr argymhellion yn cael eu rhoi ar waith.

Cafodd darganfyddiadau'r archwiliadau dilynol a gynhaliwyd yn ystod 2024 i 2025 eu hadrodd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn chwarterol. Perfformiwyd 11 cam dilynol yn ystod y flwyddyn i sicrhau gweithrediad 120 o argymhellion. Mae 624 o'r argymhellion wedi'u gweithredu'n llawn; mae 9 o argymhellion yn weddill; ac mae 49 ar y gweill. Roedd

yr archwiliadau hyn yn cynnwys 6 argymhelliad sylweddol neu gritigol, ac roedd 5 o'r rheiny wedi cael eu gweithredu (83%). Roedd y 5 argymhelliad yn archwiliad y Gwasanaethau Fflyd (Rheoli Stoc a Thanwydd) wedi cael eu rhoi ar waith neu roeddent yn amherthnasol bellach (cofnodion stoc cyfrifiadurol). Roedd argymhelliad mawr a wnaed yn archwiliad Undeb Rygbi Cymru a Rygbi Gogledd Cymru (RGC) yn cael ei ystyried fel gwaith ar y gweill.

Cafodd datganiadau ariannol drafft 2023 i 2024 eu paratoi a'u darparu i'r archwilydd fis Gorffennaf 2024. Bu'n rhaid oedi'r archwiliad o'r datganiadau ariannol oherwydd materion o ran adnoddau yn Archwilio Cymru, ond cafodd barn archwilio ddiamod ei chyhoeddi ar 29 Tachwedd 2024. Mae Crynodeb Archwilio Blynnyddol 2024 ar gael [yma](#).

5. Adolygiad o Effeithiolrwydd – Sut ydym ni'n gwybod bod ein trefniadau'n gweithio?

Mae'r datganiad hwn yn adeiladu ar 'Ddiweddariad Ymarferydd Trefniadau Llywodraethu Da Mewn Llywodraeth Leol 2020' y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth. Mae gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy gyfrifoldeb dros gynnal, o leiaf yn flynyddol, adolygiad o effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu gan gynnwys y system rheolaeth fewnol. Caiff yr adolygiad o effeithiolrwydd ei lywio gan waith Uwch Dîm Rheoli'r Cyngor sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal yr amgylchedd llywodraethu; Adroddiad Blynnyddol Pennaeth Gwasanaeth Archwilio Mewnol a gan sylwadau archwilwyr allanol ac asiantaethau adolygu ac arolygwyr eraill. Mae effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu wedi'i werthuso drwy adolygiad gan swyddogion allweddol sydd â chyfrifoldeb dros swyddogaethau llywodraethu yn ogystal â'r Grŵp Gwella ac Archwilio, cyn cael mewnbwn gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

5.1. Diffiniad o Sgoriau Sicrwydd

Yn ddiweddar, fe wnaethom adolygu ein sgoriau sicrwydd i sicrhau eu bod yn alinio â'r diffiniadau cyffredin a osodwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar gyfer Barn Ymgysylltu Archwilio Mewnol. Bydd y matrices sgoriau sicrwydd canlynol yn cael ei ddefnyddio i hunanasesu ein rheolaethau llywodraethu:

1. **Sicrwydd Sylweddol:** Mae system gadarn o lywodraethu, rheoli risg a rheolaeth yn bodoli, gyda rheolaethau mewnol yn gweithredu'n effeithiol ac yn cael eu cymhwyso'n gyson i gefnogi'r gwaith o gyflawni amcanion yn y maes a archwilir.

2. **Sicrwydd Rhesymol:** Yn gyffredinol, mae system lywodraethu, rheoli risg a rheolaeth gadarn wedi'i sefydlu. Nodwyd rhai problemau, diffyg cydymffurfio neu gyfle i wella a allai beryglu cyflawni amcanion yn y maes a archwilir.
3. **Sicrwydd Cyfyngedig:** Nodwyd bylchau, gwendidau neu ddiffyg cydymffurfio sylweddol. Mae angen gwella'r system lywodraethu, rheoli risg a rheolaeth er mwyn rheoli risgiau'n effeithiol i gyflawni amcanion yn y maes a archwilir.
4. **Dim Sicrwydd:** Mae angen cymryd camau gweithredu ar unwaith i fynd i'r afael â'r bylchau, gwendidau neu ddiffyg cydymffurfio sylweddol a nodwyd. Mae'r system lywodraethu, rheoli risg a rheolaeth yn annigonol i reoli risgiau'n effeithiol er mwyn cyflawni amcanion yn y maes a archwilir.

5.2. Gwerthusiad o'r Amddiffyniad Tair Llinell

Mae'r Model Sicrwydd Amddiffyniad Tair Llinell yn ganolog i'r gwerthusiad o effeithiolrwydd.

Mae gan yr Awdurdod brosesau sydd wedi'u hen sefydlu i sicrhau ei fod yn arfer ei swyddogaethau'n effeithiol. Mae'r prosesau Adolygu Perfformiad Gwasanaeth a Hunanasesu yn effeithiol i fonitro a gwerthuso darpariaeth o'n hymrwymladau strategol a rheoleiddiol; pa mor dda yr ydym yn rheoli materion a risgiau ac a yw adnoddau ariannol ac anariannol yn cael eu defnyddio'n ddarbodus, yn effeithiol, ac yn effeithlon.

Tanategir y mecanweithiau gwerthuso hyn gan fframwaith rheoli perfformiad cadarn sydd wedi'i ymgorffori ar bob lefel o'r sefydliad, i sbarduno gwelliant a sicrhau cydymffurfiaeth. Mae'r broses ar gyfer cynllunio strategol a gwasanaethau yn sicrhau bod blaenoriaethau ar lefel gwasanaeth yn cyd-fynd yn uniongyrchol â nodau corfforaethol, a bod adnoddau'n cael eu nodi a'u dyrannu'n briodol. Mae'r broses ar gyfer rheoli risg a materion yn sicrhau bod risgiau a materion ar lefel gwasanaeth a chorfforaethol yn cael eu rheoli. Mae'r broses ar gyfer mesur perfformiad yn sicrhau bod cynnydd yn cael ei olrhain yn agos a bod ymyriadau amserol yn cael eu defnyddio pan fo'n briodol. Mae effeithiolrwydd y prosesau hyn yn cael ei brofi drwy archwilio, craffu, a herio allanol a mewnol cadarn.

5.2.1. Y Llinell Amddiffyn Gyntaf

Dan y llinell amddiffyn gyntaf, mae rheolwyr gweithredol yn gyfrifol am asesu, rheoli a lliniaru risgiau yn uniongyrchol. Mae gofyn i Benaethiaid Gwasanaeth gynorthwyo â pharatoi'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol ar gyfer y Cyngor drwy ddarparu datganiad sicrwydd ar gyfer y fframwaith rheoli mewnol o fewn eu gwasanaeth. Mae pob Pennaeth Gwasanaeth yn gyfrifol am gyflawni'r canlyniadau sydd wedi'u nodi yn eu Cynllun Gwasanaeth. Maent yn gyfrifol am nodi a rheoli'r risgiau a phroblemau a allai effeithio ar ddarpariaeth gwasanaeth. Mae'r gwaith hwn yn cynnwys monitro effeithiolrwydd y rheolaethau i liniaru'r risgiau a phroblemau a chymryd camau adferol pan fo rheolaethau'n wan neu pan nad ydynt mewn lle.

Mae Adolygiadau Perfformiad Gwasanaeth yn rhoi sicrwydd bod gan wasanaethau drefniadau llywodraethu cadarn. Roedd yr adolygiadau a gynhaliwyd yn ystod 2024 yn darparu sicrwydd fod gwasanaethau yn gwneud cynnydd wrth ddarparu amcanion corfforaethol a gwasanaeth, bod y risgiau a phroblemau yn cael eu rheoli; a bod cydymffurfiaeth reoleiddiol yn cael ei chyflawni. Fodd bynnag, yr heriau ariannol ac adnoddau sylweddol a wynebier gan bob gwasanaeth yw prif ganolbwynt y trafodaethau o hyd. Mae gostyngiadau cyllideb, cynnydd mewn costau, heriau recriwtio a chadw ac absenoldebau staff, yn erbyn cynnydd yn y galw am wasanaethau, yn parhau i roi pwysau sylweddol ar ein gallu i gynnal perfformiad. Mae cytundeb cyffredinol rhwng swyddogion ac aelodau nad all y lefelau presennol o ddarpariaeth gwasanaeth gael eu cynnal gyda chymaint o anawsterau o ran adnoddau a heb effeithio'n negyddol ar les staff. Mae'r casgliadau hyn wedi cael eu hadleisio yn ein Hadroddiad Hunanasesiad o Berfformiad - www.conwy.gov.uk/perfformiad.

Mae gan Gonwy hanes blaenorol da o reoli ei gyllideb refeniw, ond mae hyn yn dod yn fwyfwy anodd oherwydd y cynnydd mewn galw am wasanaethau, yn enwedig ym maes gofal cymdeithasol, addysg a thai, a'r chwyddiant parhaus o ran cyflogau a phrisiau. Gan roi ystyriaeth i'r heriau ariannol sylweddol a wynebier, fe wnaethom atgyfnerthu ein rheolaethau gwario i sicrhau bod unrhyw wariant yn gwbl hanfodol ac ein bod yn cael gwerth am arian. Yn ystod y flwyddyn, dosbarthodd Llywodraeth Cymru gyllid ychwanegol ac fe wnaethom hefyd elwa o incwm ychwanegol untro yn dilyn ail-ariannu ateb rhanbarthol ar gyfer rheoli gwastraff. Yn ogystal, fe wnaethom ennill rhywfaint o gostau ynni a rheoli'r trysorlys is. Arweiniodd y sefyllfa derfynol at wariant yn cael ei gynnwys o fewn cyfanswm ein hincwm, a oedd yn well na'r hyn a ragwelwyd yn ein hadroddiad

monitro cyllideb yn chwarter tri. Cafodd y rhan fwyaf o'r arbedion cynlluniedig eu cyflawni'n llwyddiannus gan y gwasanaeth.

O ystyried y pwysau ariannol parhaus, rydym yn parhau i gymryd camau gweithredol i gynllunio a rheoli ein sefyllfa ariannol ar gyfer y blynyddoedd i ddod, gan gynnwys defnyddio meincnodau i herio'r gyllideb, asesu lefelau gwasanaeth yng nghyd-destun dyletswyddau statudol, a chynnal gweithgorau cyllideb a arweinir gan Aelodau i ystyried ffurf y gwasanaethau a ddarperir yn y dyfodol.

Sgôr Sicrwydd: Sicrwydd Rhesymol

Rydym wedi rhoi'r sgôr yma oherwydd ein bod yn credu y gallwn gryfhau ein trefniadau ymhellach, ac rydym wedi cydnabod hyn yn ein camau gwella isod.

5.2.2. Yr Ail Linell Amddiffyn

Mae'r ail linell amddiffyn yn cynnwys goruchwyllo a monitro gweithgareddau a gwmpasir gan sawl elfen o lywodraethu mewnol (cydymffurfiaeth archwilio, rheoli risg a phroblemau, perfformiad, rheoli ariannol ac ati). Mae'r llinell amddiffyn hon yn monitro ac yn hwyluso gweithrediad arferion llywodraethu effeithiol gan reolwyr gweithredol, ac yn cynorthwyo ag adrodd gwybodaeth i bawb yn y sefydliad. Mae cyfres o adroddiadau yn cael eu hysgrifennu drwy gydol y flwyddyn - yn cynnwys ein Hadroddiad Hunanasesu Perfformiad bob chwe mis, adroddiadau ariannol, adroddiadau cydraddoldeb, llywodraethu gwybodaeth, adroddiadau craffu, adroddiadau'r Gymraeg - mae pob un o'r rhain wedi'u rhestru yn y Fframwaith Llywodraethu.

Mae Cod Rheolaeth Ariannol y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth yn gosod safonau rheoli ariannol gyda'r nod o hybu arferion da a chynorthwyo awdurdodau lleol i arddangos eu cynladwyedd ariannol. Mae cyrff llywodraeth leol yn wynebu her barhaus i'w gwytnwch ariannol o ganlyniad i bwysau a galw sylweddol ar wasanaethau. Mae'r ansefydlogrwydd economaidd wedi ychwanegu at y pwysau hwn gan arwain at heriau ariannol newydd a sylweddol dros y blynyddoedd sydd i ddod. Ym mis Rhagfyr 2024, fe wnaethom ddiweddarau ein Cynllun Ariannol Tymor Canolig, sy'n nodi'r gofynion cyllidol a ragwelir ar gyfer y ddwy flynedd ariannol nesaf a sut y byddwn yn rheoli'r gofyniad o ran adnoddau o fewn yr arian sydd ar gael. Mae'r cynllun yn ymwneud â chyfnod o ddwy flynedd yn hytrach na thair i bum mlynedd, a hynny oherwydd yr ansicrwydd ariannol ac economaidd sylweddol sydd yn ein hwynebu. Er gwaethaf cyfnod cymharol fyr y cynllun, ei nod yw helpu i greu sylfaen gynaliadwy ar gyfer ein cyllid yn y

tymor hirach. Ar ein cais ni, mae ein Hymgynghorwyr Trysorlys hefyd wedi asesu goblygiadau rhaglen gyfalaf bresennol y Cyngor o ran rheoli'r trysorlys. Adroddwyd bod yr effaith ar refeniw yn hawdd ei rheoli, cyn belled â bod costau cynyddol yn cael eu cynnwys yn y gyllideb a bod risgiau cyfraddau llog yn cael eu rheoli'n ofalus.

Mae'r holl adroddiadau sydd angen cymeradwyaeth wleidyddol wedi cael eu cyflwyno un ai i'r Cabinet neu'r Cyngor ar gyfer cymeradwyaeth, a lle bo'n briodol i un o'r pedwar Pwyllgor Trosolwg a Chraffu ar gyfer adolygu a herio. Mae'r adroddiadau'n gyffredinol yn nodi ein bod yn gwneud cynnydd da i gyflawni'r amcanion corfforaethol a strategaethau ategol eraill, ond mae heriau sylweddol yn ymwneud ag adnoddau a chapasiti. Mae'r adroddiadau'n gytbwys ac yn nodi meysydd i'w gwella lle bo'r angen. Mae rhaglen waith yn ei lle i sicrhau bod adroddiadau yn cael eu cyflwyno mewn modd amserol ac yn cael eu hadolygu'n rheolaidd gan Gadeiryddion Craffu gyda swyddogion llywodraethu.

Sgôr Sicrwydd: Sicrwydd Rhesymol

Rydym wedi rhoi'r sgôr yma oherwydd ein bod yn credu y gallwn gryfhau ein trefniadau ymhellach, ac rydym wedi cydnabod hyn yn ein camau gwella isod.

5.2.3. Y Drydedd Linell Amddiffyn

Mae archwilio mewnol yn ffurfio trydedd linell amddiffyn y sefydliad. Mae swyddogaeth archwilio mewnol annibynnol gydag ymagwedd yn seiliedig ar risg tuag at waith, yn darparu sicrwydd i uwch reolwyr. Mae'r sicrwydd hwn yn cynnwys pa mor effeithiol mae'r sefydliad yn asesu ac yn rheoli llywodraethu ac yn cynnwys sicrwydd ar effeithiolrwydd y llinell amddiffyn gyntaf a'r ail. Cyflwynwyd cyfanswm o 29 barn archwilio gan Archwilio Mewnol yn 2024/2025, o'r rheiny roedd 18 o sicrwydd uchel, 7 o sicrwydd boddhaol a 4 o sicrwydd cyfyngedig. Ni chafwyd casgliadau archwilio o ddim sicrwydd.

Mae Archwilio Cymru yn darparu barn ar y datganiad o'r cyfrifon a threfniadau llywodraethu'r awdurdod. Mae Estyn ac Arolygiaeth Gofal Cymru yn darparu barn ar drefniadau llywodraethu a rheoli Gofal Cymdeithasol ac Addysg. Mae adroddiadau archwilio'r tri rheoleiddiwr yn dod i'r casgliad, yn gyffredinol, bod yna drefniadau llywodraethu da ar waith yn yr Awdurdod.

Mae camau unioni yn deillio o argymhellion archwilio mewnol ac allanol yn cael eu monitro'n agos i sicrhau eu bod yn cael eu rhoi ar waith ac yn effeithiol i ymdrin â'r

maes/meysydd risg a ddynodwyd, gan wella trefniadau llywodraethu'r awdurdod ymhellach.

I weld cyhoeddiadau ein rheoleiddwyr allanol, cliciwch ar y dolenni isod:

- [Archwilio Cymru](#)
- [Estyn](#)
- [Arolygiaeth Gofal Cymru](#)
- [Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru](#)
- [Yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch](#)
- [Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru](#)
- [Arolygiaeth Garchardai EF](#)
- Adroddiadau Comisiynwyr (yn cynnwys [Y Gymraeg](#), [Pobl Hŷn](#), [Plant](#), [Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol](#), ac ati).

Cynhelir Asesiadau Ansawdd Allanol Archwilio Mewnol bob 5 mlynedd. Gellir gweld ein hasesiad diweddaraf [yma](#). Bydd ein hasesiad nesaf yn cael ei gynnal yn 2027.

Sgôr Sicrwydd: **Sicrwydd Sylweddol**

6. Cwestiynau Llywodraethu Allweddol

6.1. A yw'r Trefniadau Llywodraethu yn effeithiol wrth gefnogi darpariaeth?

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol eleni yn cwmpasu cyfnod lle'r oeddem yn parhau i ddelio ag effaith pwysau chwyddiant a chostau cynyddol parhaus, gan arwain at heriau a phwysau ariannol sylweddol.

6.1.1. Ymgysylltu â Budd-ddeiliad

Mae'n ofynnol i ni dan ddarpariaethau ymgysylltu yn Neddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 i geisio barn rhestr ragnodedig o ymgynghoreion statudol ar sut y mae'n perfformio yn erbyn ei swyddogaethau, yn cynnwys gyda busnesau lleol, cynghorau cymunedol, undebau llafur, partneriaid, yn ogystal â phreswylwyr a staff. Mae ceisio barn a mewnbwn yr unigolion sy'n defnyddio ein gwasanaethau, a'r unigolion sy'n helpu i ddarparu ein gwasanaethau, yn parhau i fod yn rhan annatod o'n prosesau llywodraethu

ac mae hefyd yn ein helpu ni i asesu a ydym yn cyflawni ein swyddogaethau'n economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol.

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd adborth gan gymunedau a budd-ddeiliaid i'n helpu ni i lunio a gwella gwasanaethau ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol, gan ddarparu'r hyn sydd gan bobl ei angen yn eu cymunedau. Mae gennym lawer o enghreifftiau da o ymgysylltiad cymunedol parhaus drwy ein gwasanaethau, ac yn ystod 2024 - 2025 rydym wedi dechrau ar waith i ddatblygu proses flynyddol newydd i gasglu safbwyntiau defnyddwyr ar sut yr ydym yn perfformio yn erbyn ein swyddogaethau (hynny yw, Ein Hamcanion Lles a meysydd llywodraethu allweddol). Rydym yn gobeithio y bydd y broses newydd hon yn weithredol erbyn yr haf, gan roi data defnyddwyr gwerthfawr i ni erbyn yr hydref. Bydd y wybodaeth hon yn cefnogi ein proses Hunanasesu.

Mae ein Cynllun Corfforaethol diwygiedig yn pwysleisio pwysigrwydd [cydweithio gyda chymunedau](#) fel egwyddor sylfaenol sy'n sail i'n holl waith fel Cyngor. Mae gwneud yn siŵr bod pobl yn teimlo'n wybodus ac fel eu bod yn cael eu cynnwys a'u clywed yn parhau i fod yn bwysig i ni, yn ogystal â darparu amrywiaeth o ffyrdd i bobl allu cyfathrebu, cydweithio ac ymgysylltu â'n gwasanaethau.

Yn ystod 2024 i 2025, gwnaethom gynnal ymgynghoriad cyhoeddus pellach ynghylch ein cyllideb gan egluro'r sefyllfa ariannol heriol yr ydym ynddi, a gofyn i bobl am eu barn o ran sut y dylem flaenoriaethu a dyrannu ein hadnoddau ariannol cyfyngedig iawn. Gofynnodd yr arolwg am farn pobl ar ba wasanaethau sy'n bwysig iddyn nhw a'r gymuned leol. Fel rhan o'n hymgysylltiad ac adborth i ymatebwyr, fe wnaethom ddatblygu rhai [Cwestiynau Cyffredin](#) i helpu i fynd i'r afael â chamddealltwriaethau ynglŷn â'r hyn y gallwn ac na allwn ni fel Cyngor ei reoli yn ein cyllideb. Roedd y gyfradd ymateb i'r arolwg yn dda ar y cyfan a defnyddiwyd yr adborth i hysbysu ein proses gwneud penderfyniadau ac i gynorthwyo â dylunio a chryfhau gwytnwch ariannol a gwytnwch gwasanaethau. Roedd canlyniadau ein harolwg cyllideb wedi'u cynnwys yn ein [cynigion cyllideb ddrafft](#), a gymeradwywyd gan y Cabinet ym mis Chwefror 2025.

Fodd bynnag, mae'n rhaid i ni gydnabod lle nad yw ein hymgysylltiad wedi mynd cystal ag y byddem wedi'i ddymuno a lle mae gwersi wedi cael eu dysgu. Ym mis Gorffennaf 2024, fe wnaethom ddiweddarau'r cyhoedd ynglŷn â'r bwriad i gau rhai toiledau cyhoeddus, a ysgogodd Rybudd o Gynnig i'w godi yn y Cyngor. O ran cyfathrebu a deialog, mynegodd rhai aelodau siom ynghylch y methiant i ymgynghori mewn modd priodol gydag aelodau lleol a budd-ddeiliaid. Cyflwynodd y Prif Weithredwr ymateb i hyn yng nghyfarfod y

[Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cyllid ac Adnoddau ym mis Medi](#), gan amlinellu'r broses a oedd wedi cael ei dilyn mewn perthynas â'r cynnig i gau toiledau cyhoeddus, a oedd yn cynnwys ymgynghori ar y Strategaeth Toiledau Lleol. Er y cydnabuwyd y dylai bod aelodau wedi cael rhagor o amser i ystyried cynigion ac y byddai gwersi pwysig yn cael eu dysgu o hynny, roedd yr amser a oedd ar gael i ni wedi'i gwtogi'n sylweddol gan y ddau etholiad a gynhaliwyd yn ystod 2024. Felly, rhoddodd hyn dair wythnos yn unig, lle nad oedd cyfnod cyn etholiad, i swyddogion allu hysbysu'r bobl yr oedd angen gwybod ac i'n galluogi ni i symud ymlaen yn gyflym gyda'r arbedion ariannol yr oedd angen i ni eu sicrhau fel awdurdod. Pwysleisiodd y Prif Weithredwr hefyd bod trafodaethau, ymgynghoriadau, ac ymgysylltiadau helaeth wedi cael eu cynnal ers mis Medi 2023 gyda'r holl aelodau, cynghorau tref a chymuned a busnesau lleol, a bod swyddogion bob amser ar gael i drafod pryderon ac ateb cwestiynau ar unrhyw adeg. Roedd aelodau etholedig hefyd wedi cael eu cynnwys ym mhob gohebiaeth yn ymwneud â'r Cynllun Toiledau Cymunedol a'r ymgynghoriad yn rhoi gwybod am eu cau.

Rydym yn teimlo bod perthnasau da rhwng swyddogion ac aelodau etholedig wedi'u cynnal yn ystod 2024 - 2025 ac maent yn parhau i gefnogi casglu barn y gymuned trwy adborth anffurfiol. Mae gennym hefyd Reolwr Datblygu ac Ymgysylltu â Chymunedau i gynorthwyo â chefnogi ein perthynas â chynghorau tref a chymuned. Mae'r mecanweithiau hyn yn cryfhau'r berthynas rhwng y Cyngor a chymunedau, gan roi adborth hanfodol i ni er mwyn parhau i lunio a darparu gwasanaethau y mae pobl eu hangen. Yn ystod 2025 - 2026, byddwn yn gobeithio ymgymryd ag adolygiad o'n mecanweithiau a gweithgareddau ymgysylltu â'r gymuned ar draws yr awdurdod, er mwyn ein helpu i ddeall pa waith sy'n cael ei wneud yn rheolaidd, pa wybodaeth y gallwn ei gasglu ohono, a chyflwyno, cyn belled ag y bo modd, rhywfaint o gysondeb a goruchwyliaeth i'n dulliau.

Mae gennym drefniadau i ymgysylltu'n rheolaidd â'r undebau llafur cydnabyddedig. Mae cyfarfodydd ar y cyd rhwng swyddogion, aelodau a'r tri undeb, Unsain, GMB ac Unite, ar ffurf y Cydbwyllgor Ymgynghorol Corfforaethol a chyfarfodydd ymgynghori undebau, lle mae cyfleoedd i drafod yr heriau sy'n wynebu ni fel cyflogwr, trafod penderfyniadau corfforaethol a allai effeithio ar weithwyr y sefydliad, a rhannu gwybodaeth am ein perfformiad yn unol â'r Ddeddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus. Yn ogystal, mae yna gyfarfodydd rheolaidd gydag Undebau Llafur cydnabyddedig sy'n cynrychioli cydweithwyr Addysg – Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon (Cymru), Undeb Addysg Cenedlaethol Cymru, Voice ac Undeb Cenedlaethol Athrawon Cymru (UCAC). Gan ein bod yn deall pwysigrwydd cyfathrebu mewnol effeithiol a chefnogi lles

staff, yn ystod 2024-2025, fe wnaethom hefyd gynnull gweithgor bach i adolygu sut yr ydym yn ymgysylltu gyda staff y Cyngor. Mae nifer o feysydd allweddol wedi cael eu nodi ar gyfer eu gwella, a bydd y grŵp yn cyflwyno eu hargymhellion i'r UDRh yn gynnar yn 2025-2026.

6.1.2. Cynllunio Strategol

Yn ystod 2024-2025, rydym wedi adolygu a diwygio amcanion ein Cynllun Corfforaethol yn fanwl. Rydym wedi ad-drefnu nifer y nodau sydd yn ein cynllun i bump, gan gydnabod bod y naw a nodwyd yn flaenorol yn uchelgeisiol iawn ac yn rhy eang eu ffocws. Yn allweddol, rydym wedi ceisio cryfhau'r cynllun fel dogfen strategol lefel uchel, gan gymryd cam yn ôl o fanylion rhy weithredol, a rhoi sylw penodol i'r angen i sicrhau gwytnwch ariannol y Cyngor i gynnal darpariaeth gwasanaethau yn y dyfodol. Rydym hefyd wedi cymryd gofal i adolygu geiriad ein hymrwymadau er mwyn eu gwneud yn fwy cyfoes, gan fod yn ochelgar iawn o newid posib yn y dyfodol yn sgil pwysau cyllidebol. Mae'n gydbwysedd anodd ei gyrraedd gan fod angen cadw llygad ar yr hyn sydd wir yn bwysig o hyd. Mae ein cynllun diwygiedig ar gael yma: www.conwy.gov.uk/cynlluncorfforaethol.

Mae cael cynlluniau strategol ar waith wedi eu halinio gyda'n hamcanion lles yn hanfodol i sicrhau bod blaenoriaethau lleol a chenedlaethol yn cael eu darparu'n effeithiol a bod rhwymedigaethau statudol yn cael eu bodloni. Mae'r cynlluniau hyn yn tanseilio popeth rydym yn ei wneud ac yn darparu rhaglenni mapio effeithiol i wella perfformiad ac effeithiolrwydd gweithredol, a sicrhau ein bod yn ymateb yn effeithiol i risgiau a chyfleoedd macro-amgylcheddol. Mae ein cynlluniau strategol wedi'u tanategu gan ymchwil a data cadarn i hysbysu'r broses o wneud penderfyniadau.

Mae strategaethau corfforaethol, cyllid a chynlluniau gwasanaeth yn cyd-fynd ag amcanion lles ein Cynllun Corfforaethol. Mae diwylliant o gynllunio ar sail canlyniadau wedi'i sefydlu yn ein prosesau cynllunio gwasanaeth a chorfforaethol. Mae'r holl gynlluniau strategol allweddol a'r risgiau a phroblemau corfforaethol yn cyd-fynd â'r amcan lles perthnasol a rhaid i'r holl adroddiadau a gyflwynir i'w cymeradwyo'n ddemocrataidd ddangos sut maent yn cefnogi Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, y Cynllun Corfforaethol, a / neu risgiau a phroblemau y maent yn eu heffeithio.

Mae pob cynllun strategol yn cael ei gynhyrchu ar ôl gweithredu prosesau ymgysylltu â'r gymuned ac yn cael ei gefnogi drwy reoli adnoddau. Mae cysylltiadau positif rhwng cynllunio strategol ac ariannol, ac rydym yn parhau i adeiladu arnynt.

6.1.3. Penderfyniadau Allweddol

Fel Cyngor, rydym yn atebol yn gyhoeddus i'n cymunedau ac mae angen i ni ddangos gonestrwydd a thryloywder yn yr holl benderfyniadau rydym yn eu gwneud. Darparu cyfleoedd i gymunedau gael mynediad, archwilio a herio ein penderfyniadau a chael trywydd archwilio clir o sut mae penderfyniadau yn cael eu gwneud yn datblygu ymddiriedaeth y gymuned ac yn rhoi sicrwydd bod adnoddau cyhoeddus yn cael eu defnyddio'n economaidd, effeithiol, effeithlon ac yn foesebol.

Mae penderfyniadau allweddol yn adlewyrchu'r effaith ar nifer o ffactorau, gan gynnwys tegwch a chynaliadwyedd. Rydym hefyd yn parhau i ymgorffori Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 drwy sicrhau bod y Ddeddf wedi'i hystyried ym mhob cynllun allweddol a phob penderfyniad allweddol a gyflwynir i ddemocratiaeth.

Rydym yn parhau i adolygu ein prosesau democrataidd a busnes i sicrhau eu bod yn addas i'r diben ac yn arwain at wneud penderfyniadau deallus ac amserol. Er enghraifft, yn ystod 2024 - 2025, mae gweithgor aelodau / swyddogion wedi bod wrthi'n adolygu ein trefniadau craffu a bydd yn cyflwyno ei ganfyddiadau a'i argymhellion ar gyfer gwella i'r Cyngor ar ddechrau 2025 - 2026. Mae adroddiadau arferol allweddol sy'n cefnogi perfformiad a rheoli risg hefyd wedi cael eu hadolygu yn y flwyddyn ddiwethaf. Yn ystod 2025-2026, byddwn yn adolygu ein dull o ran asesu effaith, a fydd o gymorth i gefnogi gwneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth.

6.1.4. Rheoli Perfformiad

Mae rheoli perfformiad effeithiol yn hanfodol i sicrhau ein bod yn cyflawni ein blaenoriaethau statudol, cenedlaethol a lleol, yn defnyddio ein hadnoddau yn y ffordd fwyaf effeithiol ac effeithlon, rheoli risg a heriau a chymell gwelliant parhaus. Pan fydd tystiolaeth o berfformiad sydd angen ei wella, mae cynlluniau gweithredu yn cael eu rhoi ar waith a'u monitro. Mae gennym fecanweithiau cadarn ar waith i fonitro perfformiad, risg, a chydymffurfiaeth o ran archwilio yn barhaus, gydag adroddiadau rheolaidd wedi'u trefnu drwy ddemocratiaeth.

Mae ein polisïau caffael yn cynnwys buddion cymunedol fel rhan bwysig o'n meini prawf dyfarnu, yn ogystal â gwerth am arian ynddo'i hun. Mae rheolau caffael contractau yn gofyn bod rheolwyr yn dangos gwerth am arian, ac felly nid yw bob amser yn golygu'r dewis rhataf, a bod ganddynt hefyd drefniadau monitro cadarn ar waith i fonitro llwyddiant unrhyw gontract.

Mae Bwrdd Cyfleoedd Conwy, ein proses Adolygiad Perfformiad Gwasanaeth, byrddau prosiect a rhaglenni i gyd yn darparu cyfleoedd ar gyfer adolygu, herio, a thrafodaethau ar gyfer gwell. Mae'r Cynllun Awgrymiadau Staff hefyd yn gwahodd Staff i gyflwyno syniadau ar gyfer gwelliannau. Rydym wedi adolygu'r cynllun hwn yn ystod 2024 - 2025 a byddwn yn chwilio am ffyrdd i hyrwyddo hyn yn well i staff. Mae'r Prif Weithredwyr a Chyfarwyddwyr Strategol hefyd wedi cynnal sesiynau ymgysylltu â staff ddwywaith yn ystod y flwyddyn, sydd wedi bod yn ffordd arbennig o lwyddiannus o gael adborth. Gall staff hefyd rannu syniadau a materion perfformiad yn ystod eu sesiynau Sgwrs Conwy rheolaidd. Mae gweithgor bychan o swyddogion wedi bod wrthi'n ddiweddar yn adolygu mecanweithiau eraill i hyrwyddo cyswllt staff a byddant yn cyflwyno eu hargymhellion i'r Uwch Dîm Rheoli.

Mae ein Hadroddiadau Hunanasesiad ar Berfformiad, a gyhoeddir bob chwe mis, wedi cael eu hadolygu yn ystod 2024-2025 i fodloni safonau hygyrchedd yn well, ac maent yn awr yn cynnwys tablau data clir gyda gwybodaeth am dueddiadau, yn ogystal â naratif ansoddol o amgylch cyflawniadau allweddol, eitemau newyddion a gweithgarwch democrataidd. Mae'r adroddiadau hyn yn un cyfrwng a gallwn eu defnyddio i symleiddio'r hyn a oedd gynt yn adroddiadau ar wahân, gan nodi'r holl wybodaeth allweddol am berfformiad mewn un lle. Mae'r adroddiadau hyn, ynghyd ag adroddiadau ar y prif bwyntiau yn dystiolaeth bod ein hamcanion, yn gyffredinol, yn cael eu cyflawni er gwaethaf heriau ariannol sylweddol.

Yn ystod y blynyddoedd diwethaf rydym ni wedi gorfod addasu targedau ac, ar gyfer rhai meysydd, rydym ni wedi gwneud y penderfyniad i greu dirywiad a reolir yn unol â gostyngiad mewn cyllidebau. Yn anffodus, mae hyn yn debygol o barhau i fod yn wir am y dyfodol rhagweladwy. Ym mis Chwefror 2025, cymeradwyodd y Cyngor ei [Gynllun Corfforaethol diwygiedig](#), gan ymateb i argymhellion o Adolygiad Cymheiriaid CLILC yn 2023 i resymoli ein huchelgais a rhoi gwell ffocws ar wytnwch ariannol. Mae hwn wedi bod yn gyfle da i ni ailgyfeirio'r Fframwaith Rheoli Perfformiad sy'n cefnogi'r Cynllun Corfforaethol, ac a fydd yn ffurfio sail ein hadroddiadau Hunanasesu wrth symud ymlaen.

Mae staff perthnasol sy'n gyfrifol am weithredu Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 wedi datblygu cynlluniau gweithredu a'u rhoi ar waith. Yn ystod 2024-2025, rydym wedi symud ymlaen yn sylweddol gyda gwneud trefniadau ar gyfer yr Asesiad Perfformiad Panel, sydd wedi cynnwys drafftio ein Cwmpas ar gyfer yr asesiad. Rhagwelir y bydd yr asesiad yn cael ei gynnal ym mis Rhagfyr 2025.

Hefyd yn ystod 2024-2025, rydym wedi gwneud cryn dipyn o waith i adolygu ein dull o ran Risgiau a Materion Corfforaethol. Y gobaith yw y bydd ein cofrestr ddiwygiedig yn cyflwyno cyfres o risgiau corfforaethol strategol syml, sy'n bodloni safonau hygyrchedd. Mae'n cynnwys dangosfwrdd crynodeb sy'n cyflwyno gwybodaeth ar dueddiadau i helpu i werthuso effeithiolrwydd mesurau rheoli a chamau lliniaru.

Rydym wedi adolygu ein rhaglen Adolygiad Perfformiad Gwasanaeth i sicrhau ei bod yn parhau i fod yn berthnasol ac yn werthfawr yn ystod y cyfnod heriol presennol. Mae'r cylch gorchwyl ar gyfer y rhaglen wedi cael ei adolygu gan yr Uwch Reolwyr a'r Cabinet, gan gyflwyno rhaglen wedi'i strwythuro i'r cyfarfodydd wrth symud ymlaen, a dogfennaeth symlach i gefnogi trafodaethau strategol yn well. Hefyd, gan gydnabod y gwaith sylweddol sy'n gysylltiedig â pharatoi ar gyfer Adolygiadau Perfformiad Gwasanaeth, cytunwyd yn awr i symud i raglen dreigl flynyddol, oherwydd teimlir ei bod yn fwy cymesur, yn enwedig yng nghyd-destun mecanweithiau eraill sy'n bodoli i adolygu perfformiad gwasanaeth yn rheolaidd. Bydd camau gwella sy'n deillio o'r Adolygiadau Perfformiad Gwasanaeth yn cael eu bwydo i'n hadroddiadau Hunanasesiad o Berfformiad bob chwe mis, gan gefnogi ein dull o asesu parhaus, fel yr anogir gan y canllawiau perfformiad statudol ar gyfer Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Rydym wedi dechrau ar waith i weithredu proses flynyddol i holi barn budd-ddeiliaid ynglŷn â sut yr ydym yn perfformio yn erbyn ein swyddogaethau, sydd eto yn un o ofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Fodd bynnag, mae hyn yn parhau i fod yn y camau cynnar, a bydd cynnig yn cael ei gyflwyno i Uwch Reolwyr a'r Cabinet ar ddechrau'r haf, 2025. Bydd canlyniadau'r arolwg unwaith eto'n cyfrannu at ein hadroddiadau Hunanasesiad o Berfformiad, gan ein helpu ni i driongli gwybodaeth ynghylch sut yr ydym yn perfformio.

Felly, mae cryn dipyn o waith wedi cael ei wneud yn ystod y flwyddyn i adolygu a gwella agweddau amrywiol ein fframweithiau perfformiad a risg. Unwaith y bydd y ffrydiau gwaith hyn wedi'u cwblhau, byddwn yn diweddarau ein polisïau a'n canllawiau yn unol â hynny ac yn darparu hyfforddiant lle bo angen.

6.2. A oes heriau yn gysylltiedig â chyflawniad?

Roedd yr heriau mwyaf arwyddocaol i gyflawniad yn 2024-2025 yn cynnwys:

1. Argaeledd cyllideb.
2. Capasiti staff a chynnydd mewn llwythi gwaith.

3. Cynaliadwyedd y sector gofal cymdeithasol.
4. Galw cynyddol am wasanaethau.
5. Anawsterau o ran recriwtio ar gyfer rhai swyddi gwag allweddol mewn meysydd gwasanaeth.

Cyflwynwyd ein Cofrestr Risg Gorfforaethol ddiweddaraf i'r [Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis Mehefin 2025](#).

Er gwaethaf yr heriau hyn, mae ein hadroddiadau Hunanasesiad o Berfformiad yn dangos, er gwaethaf y pwysau ychwanegol, bod gwaith da iawn wedi cael ei wneud gennym ni i gefnogi amcanion ein Cynllun Corfforaethol.

Mae caledi ariannol a chapasiti is staff sy'n ymgymryd â mwy o rolau gan nad yw aelodau newydd o staff yn cael eu cyflogi yn parhau'n rhwystr sylweddol mewn rhai meysydd gwasanaeth. Fodd bynnag, rydym yn edrych ar ddatrysiadau digidol a allai gynorthwyo a chapasiti. Rydym yn parhau i wneud toriadau cyllidebol i sicrhau ein bod ni'n gallu cydbwyso'r gyllideb, ond mae hyn mynd yn fwy heriol bob blwyddyn, ac o ganlyniad, rydym wedi gorfod gwneud penderfyniadau anodd i gynyddu ffioedd neu leihau neu atal rhai gwasanaethau.

Rydym yn parhau i edrych ar ffyrdd o archwilio a manteisio ar gyfleoedd ariannu eraill sydd ar gael, yn cynnwys Cyllid Cronfa Ffyniant Gyffredin y DU, sydd wedi cael ei ymestyn i 2025-2026, cyllid gan Wasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru ar gyfer gwaith i newid i sero net yn ogystal ag ystod o grantiau eraill. Yn ogystal, rydym ni'n parhau i edrych ar sut fedrwn ni drawsnewid gwasanaethau er mwyn symleiddio prosesau busnes a defnyddio technoleg i gynyddu capasiti.

6.3 A yw llywodraethu yn cefnogi darpariaeth yr amcanion?

Rydym yn parhau i adolygu rheolaethau mewnol a gwneud newidiadau lle bo angen yn ôl y ddeddfwriaeth. Mae'r gwasanaeth Archwilio Mewnol yn adolygu eu map sicrwydd yn rheolaidd, sy'n cael ei ddefnyddio i lywio'r Cynllun Archwilio Mewnol. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu hefyd yn cwblhau hunanasesiad blynyddol o'i berfformiad er mwyn dangos ei fod yn derbyn ei gyfrifoldebau a bod ei drefniadau'n effeithiol. Mae cynllun gweithredu cywiro yn cael ei lunio lle nodir meysydd ar gyfer gwella.

Mae Pennaeth Gwasanaethau Archwilio a Chaffael a'r Rheolwr Archwilio yn cyfarfod timau rheoli gwasanaethau'n rheolaidd i drafod eu risgiau, pryderon, a gofynion diweddaraf. Mae

hyn yn sicrhau bod Archwilio Mewnol wedi eu diweddarau'n llawn ac yn ymwybodol o faterion sy'n dod i'r amlwg a risgiau a bydd yn gallu canolbwyntio adnoddau yn y prif feysydd blaenoriaeth a risg ar y pryd.

Mae adroddiadau perfformiad ddwywaith y flwyddyn i ddemocratiaeth ac uwch reolwyr, a gall yr holl reolwyr gael mynediad at ddata perfformiad drwy ein system CAMMS ar unrhyw adeg, sy'n storio ein gwybodaeth ar berfformiad, risg, a rheoleiddio.

Mae'r cofrestrau risg a materion corfforaethol yn cael eu hadolygu'n rheolaidd gydag ymgysylltiad cryf gan reolwyr ac aelodau. Yn ystod 2024 - 2025, rydym wedi cynnal adolygiad mwy manwl o'n cofrestrau a phrosesau risg a materion, a byddwn yn gwneud argymhellion i ddemocratiaeth er mwyn gwneud gwelliannau i'n fframwaith.

Mae sianeli i'r cyhoedd a staff allu rhoi eu barn drwy ymarferion ymgysylltu â'r gymuned, e-ddeisebau, gwerthusiadau staff a phorthol ar gyfer syniadau staff. Yn ystod 2025 - 2026, byddwn yn edrych ar fecanwaith newydd i gasglu safbwyntiau budd-ddeiliaid am berfformiad yn erbyn ein swyddogaethau. Hefyd, mae mecanweithiau adborth ar waith drwy'r cyfryngau cymdeithasol, briffiau staff, digwyddiadau ymgysylltu i staff a'r fforwm rheolwyr.

Mae gan bob prosiect a rhaglen gynllun gwireddu buddion mewn lle ac fe gedwir cofnodion o'r gwersi a ddysgwyd sydd yn cael eu rhannu drwy'r Fforwm Rheoli Prosiectau a Rhaglenni.

Cynhaliwyd rhaglen foderneiddio barhaus ar draws y Cyngor i sicrhau ein bod yn bodloni'r gostyngiadau uchelgeisiol i'r gyllideb a sicrhau ein bod mor effeithlon â phosibl. Yn ystod 2024 - 2025, rydym wedi datblygu fersiwn ddrafft ein Strategaeth Gwynwch ac wedi adolygu ein Cynllun Corfforaethol, sy'n pwysleisio pwysigrwydd trawsnewid i gefnogi ein cynaliadwyedd ariannol yn y dyfodol.

Er bod gennym drosolwg o bob partneriaeth strategol rhanbarthol ac yn bresennol ym mhob un, mae'n dirlun cymhleth ac mae angen rheolaeth ofalus i sicrhau nad yw'r byrddau yn dyblygu nac yn gwrthdaro.

6.4. Beth ydym ni'n ei wneud yn dda?

Mae swyddogaethau a dyletswyddau wedi'u diffinio'n glir er mwyn galluogi Aelodau a Swyddogion i gydweithio er mwyn cyflawni'r un diben, ac i benderfynu ar yr ymyriadau sydd eu hangen i fodloni Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) a'n nodau

corfforaethol. Mae cynllun cynefino cynhwysfawr yn ei le i sicrhau bod yr holl aelodau etholedig newydd yn cael eu cefnogi i ddeall eu rolau a chyfrifoldebau a sut mae'r cyngor yn gweithio - yn enwedig o ran llywodraethu. Mae cynllun sefydlu cynhwysfawr hefyd mewn lle ar gyfer uwch-reolwyr newydd er mwyn sicrhau bod ganddynt y wybodaeth a'r gefnogaeth sydd ei angen arnynt i berfformio eu rôl yn effeithiol, gan gyfrannu tuag at lywodraethu effeithiol o'r sefydliad.

Yn ogystal â Chyflwyniadau Corfforaethol, mae tudalen gynefino newydd wedi'i datblygu er mwyn cyflwyno holl aelodau o staff newydd a darparu adnodd iddynt gyfeirio ato wrth iddynt ddatblygu yn eu rolau newydd. Hefyd, rydym bellach yn defnyddio dull digidol mewn perthynas â chyfweliadau gadael, sy'n ein galluogi ni i dynnu data'n ddienw i'n helpu ni i wella.

Pennir bob blaenoriaeth gorfforaethol a risgiau a phroblemau corfforaethol i Uwch Reolwyr ac Aelodau Cabinet fel bo modd eu dwyn i gyfrif ynghylch effeithiolrwydd y gweithredu.

Mae trefniadau cadarn ar gyfer rheolaeth ariannol effeithiol trwy ein gweithdrefnau cyfrifyddu a rheoliadau ariannol. Mae'r rhain yn cynnwys gweithdrefnau cynllunio cyllideb sefydledig, sydd yn destun asesiad risg, ac adroddiadau rheolaidd i'r aelodau'n cymharu rhagolygon o wariant refeniw a chyfalaf i gyllidebau blynyddol a phroses Fframwaith Cynllunio Busnes sy'n cefnogi proses dyrannu ein hadnoddau.

Er gwaethaf nifer o flynyddoedd o galedi ariannol, mae gennym hanes blaenorol da o reoli ein cynlluniau gwario o fewn y gyllideb gymeradwy, ond mae hyn yn dod yn fwyfwy anodd oherwydd bod y cyllid sydd ar gael i ni fel Cyngor yn annigonol i gyd-fynd â'r galw cynyddol am wasanaethau, yn enwedig ym maes gofal cymdeithasol. Yn eu Hadroddiad Cenedlaethol ar [Gynaliadwyedd Ariannol Llywodraeth Leol](#), daeth Archwilio Cymru i'r casgliad bod 'sefyllfa ariannol llywodraeth leol yn anghynnaladwy dros y tymor canolig oni chymerir camau gweithredu gan y rhai sy'n cefnogi'r sector ac yn rhyngweithio ag ef yn ogystal â chynghorau eu hunain'. Mae gweithio i sicrhau ein cynaliadwyedd ariannol yn sail i bopeth a wnawn, ond fel y cydnabyddir gan Archwilio Cymru, mae llwyddiant llywodraeth leol yn dibynnu ar lywodraeth genedlaethol, yn ogystal â llywodraeth leol.

Er gwaethaf y rhwystrau a'r heriau a nodir, rydym wedi darparu nifer o gyflawniadau yn erbyn ein hamcanion lles. Mae'r rhain wedi'u nodi'n fanwl yn ein Hadroddiadau Hunanasesiad o Berfformiad a gyhoeddir ddwywaith y flwyddyn, gallwch eu gweld yma: www.conwy.gov.uk/perfformiad.

6.5. Ar beth sydd angen i ni gadw'r pwyslais?

Dyma ein meysydd risg allweddol, fel y dangosir yn ein Cofrestr Risgiau Gorfforaethol:

1. Y risg y bydd cyllid annigonol yn ein hatal rhag mantoli ein cyllideb, cyflawni ein hamcanion, a darparu gwasanaethau.
2. Y risg na fyddwn yn cyrraedd y targed carbon sero net.
3. Y risg o ddigwyddiad diogelu difrifol lle mae gan y Cyngor gyfrifoldeb drosto.
4. Y risg y byddwn yn methu ag ymateb yn effeithiol i ddigwyddiad difrifol annisgwyl.
5. Y risg o ddigwyddiad iechyd a diogelwch yn arwain at anaf difrifol neu golli bywyd.
6. Y risg nad oes gennym wytnwch staff digonol i gyflawni ein hymrwymadau.
7. Y risg y bydd heriau recriwtio a chadw staff yn gwaethygu mewn meysydd hanfodol.
8. Y risg nad ydym yn sefydliad cynhwysol.
9. Y risg nad yw ein hisadeiledd yn cael ei ddefnyddio'n effeithiol, ei flaenoriaethu a'i uwchraddio'n briodol.
10. Y risg nad oes gan bartneriaid flaenoriaethau wedi'u halinio, ymrwymadau, neu adnoddau ar gael i wneud penderfyniadau effeithiol a chefnogi'r gwaith o weithredu canlyniadau a rennir yn llwyddiannus.
11. Y risg o ddigwyddiad diogelwch gwybodaeth.
12. Y risg bod camau cyfreithiol, dirwyon neu adolygiad barnwrol yn erbyn y Cyngor.
13. Y risg na fydd contractau'n cyflawni'r canlyniadau disgwyledig.
14. Y risg y bydd cynaliadwyedd y sector gofal cymdeithasol yn gwaethygu ar lefel leol.
15. Y risg nad ydym yn defnyddio technoleg yn briodol a chyfrifol (yn cynnwys Deallusrwydd Artiffisial).
16. Y risg y bydd lefelau digartrefedd yn cynyddu'n sylweddol.
17. Y risg nad ydym yn rhoi digon o ystyriaeth i wybodaeth ddemograffig wrth ddylunio a darparu ein gwasanaethau.

Mae'r crynodeb gweithredol ar gyfer ein [Hunanasesiad o Berfformiad](#) hefyd yn crynhoi'r meysydd allweddol lle mae heriau i'n perfformiad.

6.6. A oes unrhyw broblemau wedi codi o ran llywodraethu?

Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu wedi dod i'r casgliad bod ein trefniadau yn parhau i gael eu hystyried yn addas i'r diben yn unol â'r fframwaith llywodraethu. Gweler isod ein camau gweithredu o blaid llywodraethu gwell.

6.6.1. Camau Gwella 2024 i 2025

Nodwyd 4 cam gwella allweddol yn ein hadolygiad blaenorol a gweler y wybodaeth ddiweddaraf yn eu cylch isod:

A1 Adolygu Canlyniad 9 y Cynllun Corfforaethol i gryfhau gwydnwch yn y tymor byr, tymor canolig a'r hirdymor.

Y wybodaeth ddiweddaraf: Cymeradwyodd y Cyngor ei Gynllun Corfforaethol diwygiedig yn ei [gyfarfod ym mis Chwefror 2025](#). Mae'r Cynllun newydd yn canolbwyntio ar angen y sefydliad cyfan i weithio tuag at wella gwytnwch ariannol. Mae'r cam gweithredu hwn bellach wedi'i gwblhau, ond mae gwaith i'w wneud o hyd i orffen ein Strategaeth Gwytnwch ategol (gweler A1 isod).

A2 Datblygu'r gwaith cynllunio ariannol tymor canolig ymhellach, gan geisio manteisio i'r eithaf ar y budd o ymestyn ein Cynllun Ariannol Tymor Canolig y tu hwnt i ddwy flynedd, a nodi camau gweithredu i gryfhau gwydnwch ariannol.

Y wybodaeth ddiweddaraf: Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig wedi cael ei ddiweddarau ac mae bellach yn cwmpasu'r cyfnod 2027 i 2028. Yn ystod 2024 i 2025, mae ein gwaith wedi canolbwyntio ar roi ystod o gamau gweithredu ar waith yn dilyn Adolygiad Cymheiriaid CLILC yn 2023 a gweithio gyda'r Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth yn ystod 2024. Nodwyd y camau gweithredu hyn mewn Cynllun Gweithredu Gwytnwch a gymeradwywyd gan y Cabinet ym mis Medi 2024. Un cam gweithredu allweddol oedd datblygu Strategaeth Gwytnwch ddrafft, a gefnogir gan y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Bydd hon yn parhau i gael ei datblygu yn 2025 - 2026.

A3 Adolygu'r dull ar gyfer caffael i gynyddu capasiti ac i wella cydlyniant gweithgareddau caffael.

Y wybodaeth ddiweddaraf: Mae Caffael Corfforaethol wedi ailstrwythuro'r tîm ar raddfa fach, gan gynyddu'r capasiti o 2.4 aelod o staff cyfwerth â llawn amser i 4.4 aelod o staff cyfwerth â llawn amser. Fel rhan o weithredu ail gam y System Ariannol Gorfforaethol newydd, mae'r tîm yn datblygu Cofrestr Contractau Corfforaethol newydd a fydd yn darparu gwell goruchwyliaeth o gontractau presennol ac yn cynorthwyo â chynllunio gweithgarwch caffael yn y dyfodol. Bydd

hyn yn cefnogi'r gofyniad i gyhoeddi rhestr o weithgarwch caffael o dan y Ddeddf Caffael 2023. Mae'r tîm hefyd yn adolygu Rheolau'r Weithdrefn Contractau i ddod â nhw'n unol â'r Ddeddf newydd a'r gofynion o ran tryloywder. Mae Bwrdd Caffael wedi'i sefydlu i gymeradwyo unrhyw weithgarwch caffael newydd dros £50,000 ymlaen llaw, cyn dechrau ar unrhyw weithgarwch.

A4 Symleiddio prosesau gwneud penderfyniadau i ddileu rhwystrau biwrocrataidd ac i wella prydlondeb penderfyniadau, gan wella effeithiolrwydd y prosesau.

Y wybodaeth ddiweddaraf: Rydym wedi gwneud cryn dipyn o waith yn y flwyddyn ddiwethaf i adolygu ein prosesau rheoli perfformiad corfforaethol, risgiau a rheoleiddio, gan integreiddio adroddiadau lle bo modd gwneud hynny er mwyn osgoi dyblygu a gwneud y gorau o gapasiti. Rydym hefyd wedi dwyn ein Hadroddiadau ar Hunanasesiad o Berfformiad, a wneir bob chwe mis, yn eu blaen er mwyn eu gwneud yn fwy amserol. Mae adolygiad o graffu hefyd yn cael ei gynnal ar hyn o bryd. Byddwn yn parhau â'r cam gweithredu hwn yn 2025-2026 (gweler A3 isod).

6.6.2. Camau Gwella 2025 i 2026

Mae'r meysydd a nodwyd yn yr adolygiad hwn fel rhai y dylid eu datrys gyda champau gweithredu newydd wedi'u hamlinellu isod:

- A1 Cefnogi cynaliadwyedd ariannol hirdymor y Cyngor drwy weithredu ein Cynllun Gweithredu Gwytnwch a'n Strategaeth Gwytnwch.
- A2 Adnewyddu ein Strategaeth Rheoli Asedau.
- A3 Parhau â'n hymdrechion i symleiddio'r broses o wneud penderfyniadau.
- A4 Gwella ein hymagwedd tuag at ymgysylltu a gwybodaeth data.
- A5 Gweithredu strwythurau llywodraethu argyfyngau sifil posibl diwygiedig.
- A6 Cefnogi pob gwasanaeth i ddatblygu a gweithredu eu cynllun gweithlu.
- A7 Gweithio gyda phob gwasanaeth i wneud cynnydd o ran cyflawni nodau Strategaeth Conwy Gynhwysol.

Ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod, cynigir cymryd camau i ddatrys y materion uchod i wella ein trefniadau llywodraethu ymhellach. Bydd y camau gweithredu hyn yn cael eu cynnwys yn ein Hadroddiadau Hunanasesiad o Berfformiad a'u monitro yno.

7. Casgliad

Mae ein proses o wneud penderfyniadau yn dryloyw, ac yn cael ei chefnogi gan gyfarfodydd cyhoeddus a gofnodir. Drwy gyfarfodydd sefydlu i swyddogion ac aelodau, mae pawb wedi cael gwybod am eu rolau a'u cyfrifoldebau. Mae penderfyniadau yn destun craffu allanol a mewnol effeithiol, a lle y canfyddir bod angen gwelliannau, mae cynlluniau gweithredu'n cael eu rhoi ar waith a'u monitro.

Mae trefniadau llywodraethu wedi ein cefnogi'n effeithiol drwy gyfnod o heriau parhaus, a chaniatáu i ni addasu a darparu gwasanaethau heb unrhyw broblemau â pharhad. Yn seiliedig ar yr asesiad hwn, felly, y casgliad cyffredinol yw bod ein trefniadau llywodraethu ar gyfer y cyfnod 2024 i 2025 yn addas i'r diben ac yn cefnogi cyflawni ein hamcanion yn effeithiol.

Nid ydym eto'n gwybod beth fydd y canlyniadau hirdymor ar gyfer cyllid cyhoeddus a gwasanaethau cyhoeddus, ond mae aelodau etholedig yn gweithio'n galed i lobïo am newidiadau ar gyfer fformiwla ariannu cenedlaethol teg. Beth bynnag ddaw yn y dyfodol, fodd bynnag, byddwn yn sicrhau bod ein Fframwaith Llywodraethu yn parhau i fod yn berthnasol ac yn addas i'r diben.

Llofnod:

**Rhun ap Gareth, Prif Weithredwr
McCoubrey, Arweinydd**

Dyddiad: Awst 12, 2025

Llofnod:

Y Cyngorydd Charlie

Dyddiad: Awst 12, 2025